

Vår dato:
04.05.2015

Høringssvar fra Norsk Landbrukssamvirke om NOU 2014:15 Norsk Pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling

Norsk Landbrukssamvirke viser til NOU: 2014.15 Norsk Pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling som nå er på høring. Norsk Landbrukssamvirke (NL) avgir med dette sin høringsuttalelse.

NL mener rapporten gir en solid og gjennomarbeidet oversikt over pelsdyrnæringen. Rapporten bærer preg av å være grundig og fremstår som et godt utgangspunkt for en ryddig behandling.

Utvalgets flertall går inn for bærekraftig utvikling av næringen. Utvalget påpeker videre at utfordringer knyttet til velferd er overkommelige og viser til behovet for å sikre at regelverk etterleves. NL støtter flertallets anbefaling om en bærekraftig utvikling av næringen.

NL stiller seg positive til utvalgets påpekning av å sikre at regelverk etterleves og viser i den anledning til at næringen selv har understreket at de ønsker å bidra til at disse etterleves og følges opp. NL slutter seg til flertallets understreking av behovet for rask oppfølging fra Mattilsynet ved avdekking av brudd på regelverket.

Dyrevelferd

Det er avgjørende at pelsdyrnæringen underlegges et regelverk som sikrer høye krav til dyrevelferd. Regelverket må følges opp av effektivt og aktivt tilsyn. NL forventer at Mattilsynet slår ned på useriøse aktører. NL forventer videre at Mattilsynet og næringen selv samarbeider om godt pelsdyrhold

Økonomisk og sosial bærekraft

Norsk fastlandsøkonomi utfordres av inntektssvikt og fallende investeringer.

Arbeidsledigheten er forventet å stige gjennom 2015 med betydelige økonomiske og sosiale kostnader for samfunnet og den enkelte. Det er gode forutsetninger for pelsdyrhold i Norge. Dette skyldes blant annet klimatiske forhold. Videre inngår pelsdyrnæringen i en bærekraftig verdikjede hvor blant annet fiskeindustrien får omsetning for sine plussprodukter. Det er verdt å merke seg at pelsdyrbøndene gjennom dette skaper viktige distriktsarbeidsplasser. NL understreker også at næringen gir mulighet for økonomisk bærekraft på små gårdsbruk som det ellers ikke ville vært krevende å drive.

Effektiv bruk av biomasse

NL mener det ut fra et økonomisk, miljømessig og etisk perspektiv er vesentlig at fisk- og kjøttbransjen lykkes med best mulig utnyttelse av biprodukter. Pelsdyrnæringen er storforbruker av biprodukter fra fiskeri- og slakteriindustrien til fôrproduksjon. Dette er biomasse som uten pelsdyrnæringen neppe ville møtt et marked. Alternativet til dagens

praksis vil ofte være destruksjon som vil medføre økte kostnader i tillegg til de etiske betenkelighetene som bør oppstå ved unødige destruksjon.

Eksport

Bønder og bondeide bedrifter forholder seg til et krevende internasjonalt marked. Pelsdyrnæringen tilførte en eksportverdi på om lag 500 millioner i 2013 og om lag 350 millioner i 2014. Om pelsdyrnæringen går mot styrt avvikling er dette inntekter som automatisk vil tilfalle andre land, med svakere krav til dyrevelferd. De gode inntektene gjenspeiler pelsens kvalitet. Pelsens kvalitet er igjen knyttet opp til dyrenes levekår og velferd.

Norsk pels lar seg eksportere fordi kvaliteten er høy. Det er norsk standard for dyrevelferd og kvalitetsbevisste bønder som har skapt denne eksportsuksessen for norsk landbruk.

Fra politisk hold blir landbrukets evne til å lykkes med eksportrettet virksomhet gjerne kritisert for å være for tilbaketrukket. Selv om landbruket har lyktes med eksport av enkelte varelinjer de siste årene er det få produkter, utenom teknologibaserte og/eller nisjeprodukter, som egner seg for eksport grunnet det særnorske lønns- og kostnadsbildet. Eksport av pels er et godt eksempel på landbrukets vilje og evne til eksportrettet virksomhet når det er grunnlag for lønnsomhet.

Forutsigbarhet og investeringer

Alt næringsliv er avhengig av forutsigbarhet og langsiktige rammevilkår fra politisk hold. Et politisk vedtak om å legge ned en næring med hundreårig tradisjon vil representere et unikt brudd på den norske politiske tradisjonen for å samarbeide for å utvikle næringslivet for å møte tidens krav til bærekraft. NL mener det vil være foruroligende om politiske myndigheter skaper presedens for forbud mot lønnsomme næringer. En kompensasjonsløsning ved styrt avvikling vil neppe være tilstrekkelig til å erstatte bortfall av inntekt i et generasjonsperspektiv, eller i et fler-generasjonsperspektiv, ettersom pels ofte supplerer annen inntekt på en gård som ellers ikke vil være lønnsom.

Vi viser også til det betydelige investeringsnivået som er forestått på mange av landets 275 pelsdyrgårder. Disse investeringene representerer næringens vilje til å utvikle sin produksjon i takt med gjeldende regelverk og til å møte storsamfunnets forventninger om krav til velferd.

Oppsummering

Fremtiden til denne viktige næringen kan ikke forenkles til å bli gjenstand for en følelsesbasert og normativ diskusjon. Dersom målet er å bidra til å styrke velferd for pelsdyr internasjonalt bør næringen utvikles videre i Norge, med en ambisjon om at norske pelsdyrbønder skal være ledende på dyrevelferd. NL er positiv til en åpen og offentlig diskusjon om hvordan næringen skal og bør videreføres. Det vil på sikt bidra til å styrke samfunnets tillit til næringen.

Næringen er lønnsom og bidrar med viktige arbeidsplasser i distriktene. Pelsdyrbøndene har utvist stor vilje til forbedringer de siste årene og har investert betydelig i produksjonsanlegg som tilfredsstillende regelverket for pelsdyrhold. NL har tillit til pelsdyrbøndenes arbeid for å videreutvikle en bærekraftig og fremtidsrettet næring.

Med vennlig hilsen
Norsk Landbrukssamvirke

Ola Hedstein
Adm.dir

Eirik Nedreid
Kommunikasjon og samfunnskontakt

Om Norsk Landbrukssamvirke

Norsk Landbrukssamvirke er en interesseorganisasjon for 16 bondeidee samvirkebedrifter i landbruket. Medlemmene sysselsetter om lag 17 000 personer og har en samlet omsetning på 75 milliarder kroner. Hovedaktiviteten er knyttet til matproduksjon basert på norske råvarer kjent gjennom merkevarer som TINE, Gilde, Prior, Gartnerhallen og Hoff. Medlemmene har også en betydelig forretningsvirksomhet innen skogbruk, fôr, avl, rådgiving, bank, forsikring og innkjøp.